

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Kfv.I.35.224/2016/6. szám

A tanács tagjai: dr. Hajnal Péter a tanács elnöke, Huszárné dr. Oláh Éva előadó bíró,
dr. Sisák Péter bíró

A felperes: felperes neve

A felperes képviselője: Komáromi és Körmendi Ügyvédi Iroda
(ügyintéző ügyvéd: dr. Komáromi Ádám)

Az alperes: Nemzeti Adó- és Vámhivatal Központi Irányítás

Az alperes képviselője: dr. Molnár Krisztián jogtanácsos

A per tárgya: szerencsejáték ügyben hozott közigazgatási határozat

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

Az elsőfokú bíróság határozatának száma: Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 13.K.30.284/2015/10. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 13.K.30.284/2015/10. számú ítéletét, valamint az alperes 777/53/2014. számú határozatával módosított 777/14/2014. számú határozatát hatályon kívül helyezi, és az alperest új eljárásra kötelezi.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 200.000 (kettőszázezer) forint elsőfokú és 100.000 (százezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A kereseti és a felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak helye nincs.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] Az adóhatóság ellenőrei 2014. március 18-án a sátoraljaújhelyi „F”-ban tartottak ellenőrzést, ahol egy, a felperes tulajdonában álló T. Terminál (a továbbiakban: Terminál) próbajátékot végeztek. Az alperes a 2014. július 29-én kelt 777/14/2014. számú határozatával (a továbbiakban: Alap határozat) szerencsejáték engedély nélküli szervezése miatt 53.100.000 forint bírság megfizetésére kötelezte a felperest. Megállapítása szerint a Terminál a szerencsejáték szervezéséről szóló 1991. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Szjtv.) 26.§ (1) bekezdés szerinti pénznyerő automatának minősíthető, mivel a berendezés szerencsejátékokban való részvételt biztosított.
- [2] A peres eljárás tartama alatt az alperes a 2015. június 19-én kelt 777/53/2014. számú határozatával (a továbbiakban: Módosító határozat) az Alaphatározat indokolásában az 5. és 6. oldal egy-egy bekezdése helyébe új rendelkezéseket (helyesen: indokolást) léptetett, illetve kiegészítette a korábbi indokolást. Az új indokolás a felperes jelen- és más ügyekben tett előadásainak, bizonyítási indítványainak kapcsán rendelkezésre álló bizonyítási eszközöknek a részletes elemzését, értékelését tartalmazza.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [3] A felperes azért kérte az alperesi Alaphatározat bírósági felülvizsgálatát, mert az alperes nem tárta fel a határozathozatalhoz szükséges tényállást, nem tisztázta a felmerült szakkérdést. Keresetét a Módosító határozatot követően is fenntartotta, hivatkozott a Kúria korábbi-, az alperest új eljárásra kötelező határozataiban elrendelt bizonyításra.

Az elsőfokú ítélet

- [4] Az elsőfokú bíróság jogerős ítéletével elutasította a keresetet.
- [5] Elsődlegesen megállapította, hogy az alperes a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. tv. (a továbbiakban: Ket.) által meghatározott keretek között saját hatáskörben módosíthatta, illetve visszavonhatta határozatát. Alperes jelen esetben az indokolási kötelezettség elmulasztása miatt módosította határozatát, amely mulasztás az ügy érdemére is kiható, adott esetben a jogorvoslati jog sérüléséhez is vezető eljárási jogszabálysértés volt. A módosítással az alperes a Ket. 114.§ (1) bekezdésének megfelelően, jogszerűen élt. A módosítás szükségszerűen járt együtt új megállapításokkal, mindez azonban nem eredményezte a határozatnak a Ket. 81/B.§ (1) bekezdés szerinti kiegészítését.
- [6] Az elsőfokú bíróság a Kúria korábbi Kfv.III.35.051/2015/9. és Kfv.V.35.444/2014/7. számú ítéleteire hivatkozva megállapította,

hogy amennyien az Szjtv. 1.§ (1) bekezdésében meghatározott fogalmi elemek (tét, nyeremény, véletlen) megvalósulnak, a szerencsejáték minősítése jogkérdés. A Kúria által hozott ítéletek nem írták elő alperes részére szakértő kirendelését, követelményként azt támasztották, hogy az alperesnek kell bizonyítania, rendelkezik megfelelő szakértelemmel, azaz nem merült fel a Ket. 58.§ (1) bekezdés a) pontja szerinti szakkérdés.

- [7] A tét, a nyeremény és a véletlen elemek megvalósulása kapcsán rögzítette, hogy a Módosító határozat - részben - azon az informatikai elemzésen alapul, amely bemutatta a merevlemez kimentett adatainak vizsgálatát, a levont következtetéseket. A törvényi elemek megvalósulását az informatikai elemzésen túl az eljárás során lefolytatott próbajáték is igazolja, az alperes az ellenőrzés során játéktartalmat ért el.
- [8] A felperes által hivatkozott szakvélemények egyrészt nem a rendszer egészét vizsgálták, másrészt nem volt lehetőség a változások kezelésére, illetőleg a konkrét közigazgatási eljárásban a felperes nem is élt bizonyítási indítvánnyal. A más hatósági eljárásokban, büntetőeljárásokban született döntések nem fogadhatók el az alperesi határozat jogszabálysértő voltának alátámasztására, mert a jelen per tárgya az alperesi határozat jogszerűségének megítélése. Más ügyek Kúria által elrendelt megismételt eljárásaiban keletkezett szakértői vélemények figyelembe vételét is mellőzte az elsőfokú bíróság.
- [9] Összegző értékelése szerint a hatóság tényállás tisztázási és indokolási kötelezettségének elege tett, a szakértői vélemények, a merev lemez elemzése és a próbajáték alapján jogszerűen minősítette a játékot szerencsejátéknak és jogszerűen került sor a bíróság kiszabására.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [10] A felperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az alperes új eljárásra kötelezését kérte. Álláspontja szerint a jogerős ítélet sérti a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 206.§ (1) bekezdését, 221.§ (1) bekezdését, az Szjtv. 1.§ (1) bekezdését.
- [11] Előadta, az Alaphatározat módosításra csak abban az esetben kerülhetett volna sor, ha változik a rendelkező rész, ha a korábbtól eltérő jogkövetkezményt alkalmaz alperes. Ennek hiányában az elsőfokú bíróságnak meg kellett volna állapítani a Ket. 114.§ (1) bekezdésének sérelmét. Alperes egyébként az első tárgyalást követően módosított, amire nem kerülhetett volna sor.

- [12] Hangsúlyozta, hogy az alperes Alaphatározatának módosításával nem tett eleget – amint azt számos kúriai ítélet is tartalmazta – a tényállás megalapozott feltáráshoz szükséges szakértői bizonyítási kötelezettségének, említést sem tett arról, hogy pszichológiai/játék szakértő, közgazdaság területén működő szakértő bevonására miért nem került sor. A perben felmerült jogkérdés eldöntését ugyanis szakkérdés vizsgálata és az egyértelmű tények megállapítása kell, hogy megelőzze. Többször kitért arra, hogy a Módosító határozat ellentmondó megállapításokat tartalmaz. Fenntartotta álláspontját a TouchNet rendszer működésével kapcsolatosan és ismételten bemutatta azt.
- [13] Az alperes ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban tartását indítványozta. A Ket. 114.§-ával összefüggésben előadta, a módosítással eleget tett a Kúria által más határozatok kapcsán hiányolt indokolási kötelezettségének. Az ítéletek alapján észlelt jogszabálysértésre tekintettel kötelessége volt a határozat módosítása.
- [14] Álláspontja szerint lehetősége volt a szakértői bizonyítás mellőzésére, mert egyrészt a felperesnek a közigazgatási eljárásban nem volt ilyen irányú bizonyítási indítványa, másrészt pedig rendelkezik az ügyben releváns tények tekintetében a megfelelő szakértelemmel. A berendezés szerencsejátékként való működtetését pedig tetten érték.
- [15] Kiemelte, hogy a felperes a perben nem terjesztett elő bizonyítási indítványt, így az elsőfokú bíróság nem tehetett mást, mint hogy elutasította a keresetet, mivel a szerencsejáték Szjtv. szerinti fogalmi elemei megvalósultak.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [16] A felperes felülvizsgálati kérelme alapos.
- [17] A Pp. 275.§ (1) bekezdésre tekintettel a Kúria a felülvizsgálati kérelem által vitatott körben a rendelkezésére álló iratok alapján döntött. Különös tekintettel volt a Módosító határozatra és a felek ezt követően tett nyilatkozataira, azoknak a jogerős ítéletben foglalt értékelésére.
- [18] A felülvizsgálati kérelemnek a Módosító határozat meghozatalára vonatkozó előadása kapcsán irányadó az Szjtv. 7/A.§ (1) bekezdés folytán alkalmazandó Ket. 114.§ (1) bekezdése. Eszerint, ha a hatóság megállapítja, hogy a fellebbezés elbírálására jogosult hatóság, a felügyeleti szerv vagy a közigazgatási ügyekben eljáró bíróság által el nem bírált döntése jogszabályt sért, a döntését módosítja. A 114.§ (2) bekezdés utolsó mondata értelmében ha a

döntés bírósági felülvizsgálata van folyamatban, a hatóság az érdemi ellenkérelem előterjesztéséig vonhatja vissza a döntését.

- [19] Az ellenkérelem intézményét a Pp. 139.§ (1) bekezdése szabályozza: A felperes nyilatkozata után az alperes terjeszti elő ellenkérelmét, amely vagy a per megszüntetésére (157. §) irányul, vagy érdemi védekezést, illetve ellenkövetelést (viszontkereset, beszámítás) tartalmaz a felperes kereseti kérelmével szemben.
- [20] Az elsőfokú peres eljárásban az alperes mind alaki, mind érdemi ellenkérelmet előterjesztett. Az első tárgyaláson az alperes csak alaki ellenkérelmet terjesztett elő, melyre tekintettel az elsőfokú bíróság, a felperes távolléte miatt, a Pp. 157.§ d) pontja alapján, megszüntette a pert. A Módosító határozatot az alperes ezt követően, de a felperes eredményes kimentése folytán 2015. június 25-én megtartott megismételt tárgyaláson tett érdemi ellenkérelmének előadása, azaz a keresetben előadottak tárgyaláson történő vitatása előtt hozta meg. A felülvizsgálati kérelemben foglaltakkal szemben tehát az elsőfokú bíróság helytállóan tekintette megtartottnak az Alap határozat módosítására a Ket. 114.§ (2) bekezdés szerint nyitva álló határidőt.
- [21] A Pp. 337.§ (2) bekezdése alapján, ha az ügyészi felhívás vagy a felügyeleti intézkedés, illetőleg a határozatnak hivatalból vagy kérelemre történt visszavonása vagy módosítása folytán hozott új közigazgatási határozat a kereseti kérelemben foglaltaknak eleget tesz, a bíróság a pert megszünteti, és a közigazgatási szervet a perköltség megfizetésére kötelezi.
- [22] A Ket. 114.§ (2) bekezdése és a Pp. 337.§ (2) bekezdéseinek összevetése alapján, a Kfv.VI.37.818/2015/10. számú végzésben foglaltakra is tekintettel, a Kúria azt állapította meg, hogy a peres eljárás tartama alatt, a határidő megtartásával, nem csupán a közigazgatási döntés visszavonására, hanem módosítására is lehetőség van. A döntés visszavonásának és módosításának azonban mind a közigazgatási eljárásban, mind a peres eljárásban összhangban kell állnia a tisztességes eljárás követelményével (Ket. 4.§ (1), Pp. 2.§ (1) bekezdései).
- [23] Miként a Kúria a Kfv.V.35.216/2014/8. számú ítéletében már kifejtette, a tisztességes eljárás a jogállamiság és a demokratizmus része. Az Emberi Jogok Európai Egyezményének 6. cikke biztosítja a tisztességes eljáráshoz való jogot polgári és büntető perekben. Az Alaptörvény XXIV. cikkének (1) bekezdése rögzíti: mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék. A hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni. Magyarországon tehát már az Alaptörvény előírja a közigazgatási eljárásokra a fair eljárás követelményét.

- [24] Közigazgatási döntés esetén csak az indokolásnak a módosítása akkor felel meg a tisztességes eljárás követelményének, ha a jogorvoslattal érintett alaphatározat már tartalmaz a Ket. 72.§ (1) bekezdésének megfelelő, önmagában megálló indokolást, csupán annak egyes elemiben történik változtatás. A bírósági felülvizsgálat tárgyát képező közigazgatási döntés valós indokait az ügyfélnek/felperesnek a közigazgatási eljárásban kell megismerni, a hiányzó indokolás az ügy érdemére kiható eljárási hiba, a perben a Ket. 114.§ (1) bekezdés szerinti módosítással nem pótolható. A Pp. 339.§ (1) bekezdése következtében, figyelemmel a tisztességes eljárás követelményére, a közigazgatási határozatok érdemi jogszabálysértései a peres eljárásban tehát nem csak a bíróság számára rendelkezésre álló eljárási cselekményekkel nem korrigálhatók, de az alperesi határozat módosításával sem küszöbölhetők ki. A Pp. 339.§ (1) bekezdése alapján a jogszabálysértő módosítás befogadása helyett a bíróság számára az egyetlen eszköz az, hogy - ha törvény ettől eltérően nem rendelkezik, - a jogszabálysértő alap- és módosító közigazgatási határozatot hatályon kívül helyezze, és szükség esetén a közigazgatási határozatot hozó szervezet új eljárásra kötelezze.
- [25] Az összességében hét oldalas Alap határozat a Ket. 72.§ (1) bekezdés e) pontja szerinti követelményeknek az elsőfokú bíróság értékelése szerint sem felelt meg, a hiányzó indokolást az ügy érdemére kiható eljárási hibának tekintette. A felperes által felajánlott, de mellőzött bizonyítás teljes körű értékelésére csak a 16 oldalas Módosító határozatban került sor. Az alperesnek a módosítás során követett eljárása nem felelt meg a tisztességes eljárás követelményének.
- [26] A Kúria Terminálok működése kapcsán már korábban észlelte, és most is megállapította, hogy a mai napig hiányoznak a 2010 decembere óta vizsgált mechanizmus (lásd. pld. Kúria Kfv.I.35.834/2014/7. számú ítélete) átfogó, általános meghatározásához szükséges információk. Az adatok forrását nem tekintette kizárólag informatikainak, a meghatározáshoz komplex elemzést tartott szükségesnek. Emiatt írt elő az informatikai elemzés mellett a játék/pszichológiai és közgazdasági tárgyú szakértői vizsgálatot (pl. Kfv.I.35.834/2014/7., Kfv.III.35.339/2015/8.).
- [27] Tévedett tehát az elsőfokú bíróság akkor, amikor a Terminál rendszerszintű ismeretének hiányában leszűkítette az egyébként valóban irányadó egyedi eljárás kapcsán feltárandó tényeket. Tévedett abban is, hogy a Kúria más ítéleteiben előírt bizonyítást az alperes perbeli nyilatkozatai alapján, határozati rendelkezés és ennek folytán a Ket. 109.§ (4) bekezdés - A hatóságot a közigazgatási ügyekben eljáró bíróság határozatának rendelkező része és indokolása köti, a megismételt eljárás és a döntéshozatal

során annak megfelelően jár el. - alkalmazása nélkül, szükségtelennek tekintette. Azzal, hogy felperes a korábbi kúriai ítéletekre utalt, éppen ennek a komplexitásnak a hiányára, az alperest terhelő eljárási kötelezettség elmulasztására hivatkozott.

- [28] Hasonló Módosító határozat kapcsán a Kúria a Kfv.V.35.719/2015/7. számú ítéletében már kifejtette álláspontját a szakértői bizonyítás kérdésében, mellyel a Kúria jelen tanácsa is egyetért, attól eltérni nem kíván. Így irányadónak tekinti, hogy az alperes a Módosító határozat indokolásában nem igazolta, hogy a komplex - tehát nem csak informatikai - szakkérdés tekintetében a jogkérdés eldöntéséhez elengedhetetlenül szükséges-, megalapozott tényállás feltárásának miként tett eleget.
- [29] A Kúria a Kfv.V.35.719/2015/7. számú ítéletben foglaltakkal összhangban, a korábbi tény- és jog azonos kúriai ítéletekben foglaltak alapján döntött, figyelembe vette az azonos tartalmú perek nagy számát, hogy azokban aggálytalan és bizonyított tények alapján kell döntení (Pp. 2.§ (1) bekezdés, 206.§ (1) bekezdés), továbbá, hogy határozat indokolásának módosításával (Ket. 114.§) az igazságügyi szakértői bizonyítás (Ket. 58.§) nem pótolható. Az elvárásokra tekintettel a jogerős ítéletet, továbbá a módosított alperesi határozatot Pp. 275.§ (4) és 339.§ (1) bekezdései alapján hatályon kívül helyezte, és az alperest új eljárásra kötelezte. Az alperesnek az új eljárás során a bizonyítást a Kúria ítéletében kifejtettek szerint, komplex - informatikai, pszichológiai/játék, közgazdasági - szakértői vélemények beszerzésével kell lefolytatni, a Ket. 109.§ (4) bekezdésének megfelelően.

A döntés elvi tartalma

- [30] *A módosító közigazgatási határozat meghozatalának időbeli korlátja a hatóság peres eljárás során tett érdemi ellenkérelmének időpontja.*
- [31] *A közigazgatási határozat indokolásának az ügy érdemére kiható hiánya nem pótolható az indokolás peres eljárás során történő módosításával.*
- [32] *Ismeretlen, korábban nem vizsgált, összetett rendszerek szerencsejátékként való minősítésének kérdésében csak komplex igazságügyi szakértői bizonyítás eredményeképpen hozható aggálytalan tényálláson alapuló jogszerű határozat.*

Záró rész

- [33] A pervesztes alperest a Pp. 270. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a pernyertes felperes elsőfokú és felülvizsgálati költségének megfizetésére.

- [34] A tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt kereseti és felülvizsgálati eljárási illetéket a pervesztes alperest az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 5. § (1) bekezdés c/ pontja alapján megillető illetékmentességre figyelemmel a költségmentesség alkalmazásáról a bírósági eljárásban szóló 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.
- [35] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a felperes indítványára tárgyaláson bírálta el.

Budapest, 2016. november 24.

**dr. Hajnal Péter sk. a tanács elnöke, Huszárné dr. Oláh Éva sk.
előadó bíró, dr. Sisák Péter sk. bíró**